

Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro rekomendacijos

Vėjaraupių atvejų valdymui ugdymo įstaigose

Vėjaraupiai – ūmi virusinė liga, kurios sukėlėjas – Varicella zoster virusas (VZV). **Klasikinis vėjaraupių simptomas yra bėrimas, kuris virsta niežtinčiomis, skysčių užpildytomis pūslelėmis**, kurios ilgainiui išdžiūsta ir virsta šašais. Vėjaraupiams būdingas bėrimas dažniausiai atsiranda plaukuotoje galvos dalyje, ant krūtinės, nugaros ir veido, o paskui gali išplisti po visą kūną, įskaitant burnos ertmės vidų, akių vokus ar lytinių organų sritį. Kiti tipiški vėjaraupių simptomai: karščiavimas, nuovargis, apetito praradimas, galvos skausmas.

Vėjaraupių infekcijos šaltinis – vėjaraupiais sergantis žmogus. Virusas gali būti platinamas likus 1–2 dienoms iki bėrimo atsiradimo ir perduodamas aplinkiniams tol, kol visos vėjaraupių pūslelės pasidengia šašais. Vėjaraupius sukeliantis virusas yra itin lakus – juo užsikrečia apie 90 proc. sergančiojo aplinkoje esančių ir imuniteto neturinčių asmenų. Tačiau virusas jautrus ultravioletiniams spinduliams ir lauko sąlygomis greitai žūva, todėl **įprastai užsikrečiama uždaroje patalpoje.**

Vėjaraupiais dažniausiai serga 2–8 metų amžiaus vaikai.

Pastebimas galimai vėjaraupių požymių turintis vaikas ugdymo įstaigoje (rausvos dėmelės, pūslelės, karščiavimas, silpnumas).

Išbėrimui būdinga kaita: iš pradžių atsiranda rausva dėmelė, vėliau – iškilimas, tuomet susidaro pūslelė su skaidriu skysčiu, kuriai džiūvant, susidaro šašas. Bėrimų pūslelinę stadiją lydi intensyvus niežulys.

Išbertas vaikas pagal galimybes atskiriamas nuo kitų vaikų ir nedelsiant informuojami tėvai (globėjai, rūpintojai), kad pasiimtų vaiką iš ugdymo įstaigos arba su tėvų sutikimu mokinys išleidžiamas namo.

Tėvams (globėjams, rūpintojams) rekomenduojama stebėti savo vaiko savijautą ir kreiptis į šeimos gydytoją.

Neatskleisdamas asmens duomenų, visuomenės sveikatos specialistas arba ugdymo įstaigos administracija informuoja su išbertu vaiku sąlytį turėjusių mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) apie galimą vėjaraupių paplitimą grupėje/klasėje. Tėvams (globėjams, rūpintojams) rekomenduojama bent 2 savaites stebėti savo vaikų savijautą, o pastebėjus ligos simptomus likti namuose ir ugdymo įstaigos nelankyti.

Laikotarpis nuo užsikrėtimo iki pirmųjų ligos požymių užtrunka apie 2 savaites (gali svyruoti 10–21 d.)

Patalpos, kuriose lankėsi vėjaraupių požymių turintis vaikas, kruopščiai išvalomos drėgnu būdu, išvėdinamos plačiai atidarant langus. Dažnai liečiami paviršiai (pavyzdžiui, durų rankenos, laiptų turėklai, suolai, kėdės, darželiuose – žaislai) dezinfekuojami arba nuplaunami priemonėmis, turinčiomis dezinfekcinių savybių. Taip pat dezinfekuojami indai ir kiti galimai užteršti paviršiai. Patalynė bei rankšluosčiai skalbiami ne žemesnėje kaip 60 °C temperatūroje.

Profilaktika ugdymo įstaigose

Ugdymo įstaigose, siekiant išvengti vėjaraupių paplitimo, svarbu laiku **izolijuoti sergančius vaikus** – jie neturėtų lankyti įstaigos, kol visos pūslelės pasidengia šašais. Taip pat labai svarbu reguliariai vėdinti patalpas, drėgnu būdu valyti ir dezinfekuoti patalpas bei dažnai liečiamus paviršius (durų rankenas, turėklus, žaislus, suolus ir kt.). Be to, būtina užtikrinti sąlygas tinkamai rankų higienai (prie kiekvienos kriauklės nuolat turi būti skysto muilo ir vienkartinės rankšluosčių). Protrūkio metu rekomenduojama riboti grupių tarpusavio kontaktus.

Ugdymo įstaigoms patariama informuoti tėvus apie **skiepus** nuo vėjaraupių. **Tai efektyviausia apsauga** nuo šios ligos bei jos sukeliamų komplikacijų. Ilgalaikę apsaugą užtikrina dvi vakcinės dozės. Skiepytis rekomenduojama vaikams nuo 1 metų ir suaugusiems, kurie nėra sirgę vėjaraupiais bei turi didelę sąlyčio su šia infekcija riziką (ugdymo įstaigų darbuotojams), o po kontakto su sergančiuoju – per 3–5 dienas, siekiant išvengti ligos arba palengvinti jos eigą.

